

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Ny. évre 2 korona 50 fillér. fél évre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház,
Borá a Kéziratok címzések.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésélt áron számít fel.

A városok és tisztviselőik.

A vármegyei tisztviselők és a községi jegyzők fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslatok benyújtásával immár kilátás nyílt arra, hogy végre azok a közhivatalnokok, akik, ha nem is állami alkalmazásban, de túlnyomóan állami érdekekből működnek, tisztességese megélhetést biztosító javadalmazáshoz jussanak. Ezzel az állam régi adósságát törleszt, régi bajon segít. Emeli ez az intézkedés az állam-batalom tekintélyét is, mert semmi nem rontja ezt a tekintélyt a nép előtt jobban, mintha képviselői a megélhetés legelimbib feltételeit is részben nélkülözni kénytelenek s ha minden más foglalkozású egyén mellett háttérbe szorúlnak.

Társadalmi tekintetben is nagy jelentősége van ezeknek a törvényjavaslatoknak, mert sok ezer családot mentenek meg a nélkülözéstől, esetleg a gyálázattól. Sok családnap-nak lehetővé teszi, hogy eddig kénytelenségéből folytatott mellékfoglalkozását abbahagyja, így fölszabaduló idejét családjának szentelje, gyermekei nevelésére fordítsa, fokozott társadalmi tevékenységre használja föl, sovány mellékkeresetét pedig

átengedje azoknak, akik még annyival sem rendelkeznek.

Van azonban a kormány és törvényhozás ez irányú tevékenységének egy nagy hiánya, mely egyszersmind nagy igaztalanságot is rejt magában: az, hogy a törvényhatósági és rendezett tanácsú városok tisztviselőire gondoskodását nem terjesztette ki.

Pedig ezeknek erre a gondoskodásra épp olyan nagy szükségük van, mint a vármegyei tisztviselőknek és községi jegyzőknek s igazságosság szempontjából erre a gondoskodásra való jogos igényük épp oly erős alapon áll, mint amazoké.

A törvényhatósági joggal felruházott városok tisztviselőitől a törvény ugyanolyan képzettséget kíván, mint a vármegyeiektől. Fizetésük azonban csekély s csak néhány városban jutottak valamiképen előnyösebb helyzetbe, míg a legtöbb ilyen városban javadalmazásuk jóval alatta marad az állami tisztviselők eddigi fizetésének. A rendezett tanácsú városok tisztviselői még sokkalta rosszabb helyzetben vannak. Kétségtelen tehát, hogy ha a köztisztviselők eme két csoportjának hely-

zete nem javul, ez nagy igazságtalanság lesz, annál inkább, mert most nemcsak a többi összes köztisztviselő részesül vagy részesült javadalom emelésben, hanem ugyanezt a felekezeti iskolák tanárai és tanító részére is kitűzésbe helyezték, akik minden esetre távolabbi viszonyban vannak az állammal és az állami érdekekkel. Ha pedig szükség van — pedig van — e térer a javításra, az a kérdés: az állam, vagy a város csinálja-e azt meg a maga költségén?

Ha minden körülményt számba veszünk s abból elfogulatlan következtetést vonunk le, a felelet csak az lehet: az állam.

Ugyanis a törvényhatósági jogú városok a maguk területén, a maguk lakosságára nézve saját tisztviselőkkel látatják el mindazt a teendőt, amelyeket a vármegyei tisztviselők a maguk területén ellátnak és bár a városok területe és lakossága kisebb, mint egy-egy vármegyéé: a fejlettebb gazdasági és társadalmi életet élő városi lakosság között eme teendők mégis gyakoribbak és nehezebbek. De ha kevesebb volna is ez a teendő, abból csak az következnék, hogy a városoknak az állam kevesebb ellenszolgáltatást nyújtson,

TARCA.

Ős apámhoz.

Olvastam a bibliában
Ádám apám, hogy megjártad,
Amikor a titott fáról
Az almákat kezabaltad

Aighanem sebtiben volt,
Gyorsan jart a fogad raja,
Hogy gégedbe odaadt
Az egyiknek a csutkaja.

Nem is csoda, ha oly gyorsan,
Felvagatlan csak befalod!
— Lám, befozve, hogy ha eszed:
Nem lett volna semmi bajod.

A fejedelem toporzékol.

Henrik fejedelem, harmincegyedik az Ehrenholdok dinasztiajából, valamelyik téli estén, úgy tíz óra felé, teljes tekintettel járkált fel és alá rezidenciája könyvtárszobájában. Nem tudott megállapodni önmagával: lefeküdjék-e, vagy rágyújtson-e egy szivarra. A

kérdések kérdését egy óra múltán sem tudta megoldani, tehát becsengette Adolfot, a vén komornyikot. Ez vörös ember volt és nagyon hangsúlyozott mondatokban szokott beszélni.

— Parancs?
— Vén randita, szólt enyhén a fenség; hát te még ébren vagy?
— Látja l-felele Adolf.
— Látom. Hat küldd be De, bold gróftot.

A vörös komornyik odaállt XXXI Henrik elé, de egészen eléje:
— Ejjfékor? Mi a csudának?
— Ne feleselj! Mert én így parancsolom. Az államminiszteremmel, azt hiszem, én rendelkezem.

Az „államminiszter“ szóra Adolf a meghatározottabban mosolygott.
— Én nem bánom. De ez nem szép fenségédtől.
— Micsoda?

— Hogy ilyenkor zavarja szegény grófot. Influenzas és mar egy óraje aiszik.

A fejedelem gondolkozóba esett;
— Igazad van; szólt kisvartatva. De én unatkozom.

A komornyik most már szemtelenül mosolygott:

— Hát erre kell az államminiszter? Erre a célra jó a lovag is.
— Bacielit gondolod, a főudvarmestert
— Miért kérdi fenség? Sem több lovag sem több főudvarmester nincs az országban.

A fenség kacagott:
— Adolf, te szemtelen vagy, de azért küldd be a lovagot.

Adolf dörmögött:
— Ezt megmondhatta vojna mindjárt Mar küldöm!

Bacieli, akit oly lenézően kezelt Adolf, Spanyolországban született, Olaszországban élte át misztikus gyermekkorát, valamelyik balkáni állam tisztikarából lökték ki mint számvevőtisztet, egypár évig (míg meg mem szö-

A legkiválóbb tanárok és orvosok — tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál ugymint: idült bronchits, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Sirolin

Emi az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kel emes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban úvegenként 4 koronáért kapható. — Figyeljünk, hogy minden úveg alantli ceggel legyen ellátva;

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz)

nem az, hogy semmitse adjon. És mégis, a vármegyék 1867 óta folyton emelkedő államsegítségben részesülnek — amire szükségük is van — azokból az állami jövedelmekből, melyekhez a városok lakossága is jelentékeny összegekkel járul, — a megyei tisztviselők fizetése most is államköltségen rendeztetik, a városok pedig semmi ellenszolgáltatást nem kaptak, most sem kapnak, de áldozatkészségük minden lehető alkalommal és minél nagyobb mértékben vétetik igénybe az állami intézmények érdekében.

Ennek a képtelen helyzetnek más magyarázatát adni nem tudjuk, mint hogy az országos közvélemény még most is kicsinyléssel van eltelve a városok iránt, hogy jelentőségüket, nemzeti, gazdasági és kulturális szempontból a statisztika száraz, de mégis ékezen szóló és semmivel meg nem dönthető számadatai ellenére fölismerni és méltányolni nem tudja.

Mert nem állhat meg egy volt belügyminiszternek egy adott alkalommal hangoztatott az az érve, hogy a városok nemcsak törvényhatóságok, hanem községek is, ezek pedig az állami megtérítésményre igényt nem tarthatnak. Mert ha a városok az állam helyett kétféle minőségben is teljesítenek bizonyos feladatokat, abból józanul csak azt a következtetést lehet levonni, hogy a megtérítésre kétszeres igényük van, — nem az ellenkezőt. Egyébiránt ezt az abszurd korábbi felfogást már a mostani belügyminiszter is megtagadta, amikor a már benyújtott törvényjavaslattal a községi jegyzők fizetését az államkincstár terhére kívánja rendeztetni.

De milyen jogcímen maradnak ki az állam által nyújtott kedvezményből a városok és tisztviselőik? — Meg van ugyan ígérve már sok év óta, hogy a fogyasztási adók a városoknak átengedtetnek, de ebben a kedvezményben a községek is csak úgy fognak részesülni. Ha ez az ígérlet valamikor csakugyan beváltatnék, javukra válna a vá-

rosoknak De nem lenne akkor kedvezmény, amekkorának feltüntetnék, mert ezek jelenlegi alakjukban is legfőlebb azoknak a költségeknek a fedezésére volnának elegendők, amelyeket a városok az állami adók kivetésére és behajtására, továbbá az árvászekék fenntartására kénytelenek fordítani; államérdekből fölmerülő egyéb kiadásaiak után is saját jövedelmekből lennének főzőndők. De az is előrelátható, hogy a kormány csak akkor fogja belátni, hogy a borfogyasztási adó nagysága a szőlőkultúra érdekeit nagyban megkárosítja, amikor az ebből befolyó jövedelmeket az államkincstár a városok és községek részére átengedi. Ez által ez az ellenszolgáltatás is jelentékenyen megcsorbul.

Pedig a városokra is joggal alkalmazható a községjegyzői fizetések rendezésére vonatkozó törvényjavaslat megokolásának az az állítása, hogy túlon túl vannak terhelve a községek és e miatt nem képesek tisztviselőik fizetését kellő módon rendezni. És mivel a főntebbiek szerint eddig is igazságtalan mellőzés volt a részük, amikor az állam segítséget osztott: itt az ideje, hogy ez a rendszer megváltozzék és az állam ne csak akkor gondoljon rájuk, amikor egyes állami intézmények létesítése érdekében áldozatkészségüket kívánja igénybe venni.

Az alkalom most különben is itt van. A városok — törvényhatóságik és rendezett tanácsúak -- bizonyára már azért is hálásak lesznek, ha a sokszor szenvedett mellőzést nem tetézi újabb igazságtalanság. És ha a tisztviselőik fizetésjavításának gondjaitól megszabadulnak, azt is könnyebben elviselik, ha a fogyasztási adokat, mikor átengedik, le is szállítják és így ahhoz fűzött reményeik csak részben teljesülnek. Az a néhány ezer városi tisztviselő pedig fokozott erővel küzd azért az ideálért, melyet nélkülözéseiket közepett sem téveszt soha szem elől: a magyar haza boldogulásáért és nagyságáért.

Ásítva XXXI Henrik. Megalszik a vér ennyi boldogság lattára. Boldogtalan vagyok, hogy nem tudok boldogtalan lenni és tönkretesz a bosszuság, hogy nem tudok, hogy nincs min bonyankodnom.

Beszédes ravaszság ugrált a lovag arcán:

— Erre nagyon könnyen van mód: tartsa meg fenségét továbbra is államtitkárnak Deybold grótot.

— Jó, jó kedves lovagom, de most ne intrikaljon, hanem legyen segítségemre.

Amaz felöltötte a megijedt arcát:

— Miben? Hogy fenségéd bosszankodjék? Nem ettem meszet!

— És ha parancsolom? Ezt a pettyhűdt elégedettséget nem bírom ki tovább. Ezelőtt legalább gondjaim voltak néha pénz miatt. Most nincs. Öt évig vágyódtam Louise ölelő karjai után, s már öt éve csak eszmék ezek a karok.

A lovag megkoczkáztatta a kérdést:

— Biztos ebben, fenség?

— Még kérdi? felelte nyugalommal a fejedelem. Nem csak az ujjamat, de az egész karomat tűzbe teszem Louiseért. Két-

A sztrájkok ellen. Abba a kényszerhelyzetbe jutottak immár az iparostesterek is, hogy szervezkedniük kell és lépéseket kell tenniük a tömegesen rendezett sztrájkok és sok részben nagyon is mértéktelen béremelések ellen, melyeket a fogyasztók el nem bírnak.

Meg is történt a munkaadók védekezési akciója ügyében az első tanácskozás és az Országos Ipari Egyesület figyelemreméltó fölterjesztéssel fordult, ebből kiindulva, a kereskedelemügyi miniszterhez.

A legszélesebb rétegeket, vagy igazabban mondva, az egész közönséget érdeklő fölterjesztésből kiemeljük a következő figyelemre méltó részeket:

»Az ipartestületi szakosztályok egyrészt a munkaadók további szervezkedésének szükségességét hangoztattak, másrészt pedig a fennálló és így érvényes törvénynek a sztrájkoló munkások ellen alkalmazható védőintézkedéseit alkalmaztatni kívánják.

»A gyarak legtöbb esetben, nagyobb tőke-créjükkel jobban kibírhatták a szenvedett károdot, mint a most már labrakapott sztrájkokkal, az egykét segéddelegáló kisiparos, akit a sztrájk könnyen koldusbotra juttathat. Másrészt a munkát beszüntető munkások sztaival és cízeivel szemben talán nem alkalmazható az ipartörvény 159. §-nak rendelkezése egész szigorában, mely szerint a jogtalanul kilépő segédet joga van az iparhatóságnak visszahozatni és a munkaalásra kényszeríteni, ellenben olyan műhelyre nézve, ahol egyszerre két-három segéd sztrájkol, az ilyen törvényes rendelkezés minden nehézség nélkül végrehajtható.

Az tehát kétségtelen, hogy a hatósági beavatkozást a mostani bérharok részben változott körülményei irrodokoltabbá, a jóva nagyobb veszedelemnél fogva sürgősen szükségessé és egyes esetekben az eddiginél inkább lehetőségessé teszik.

Kétségtelen azonban az is, hogy mostani törvényeink, revezetesen az ipartörvénynek rendelkezési a munkások tömeges munkabeszüntetéséi ellen a szükséges és lehető-

ségbeccsem, hogy lehetetlen ezen a sok boldogságon segíteni, amely már halálba kerget.

A lovag kissé félénken mondta:

— Lehet a bajon segíteni.

— Vállalja?

— Vállalom. Sőt . . .

— Sőt?

— Sőt fenségé toporzékolni fog.

— Majd meglátjuk!

II.

Villásreggeli után csaszol a fejedelem Adolfnak, a vörös komornyiknak:

— Vén bandita, mondd meg Louisnek; hogy siessen, megyünk egyet sétáni.

Lélecszakdva rohant be Deybold gróf

— Bocsánat fenség, hogy így bejelentés nélkül merészkedem Louise meg-szökbött.

— Küldjék a lovagot!

— Nem lehet . . . Együtt szöktek . . .

A fejedelem toporzékol . . .

Fáy Nándor.

kött) az idegenek légiójában, tracia zaszló alatt itta az arakot és a legcsipösebb palinok, míg csavargásai között egy éjjelen arra ébredt, hogy először is lovag, másodszor: XXXI. Henrik fejedelem fődvármestere: harmadszor: mégis beteljesednek az álmai, mert ezúttal nem szalonnát fog ebédre enni, az egyszerű: hogy eléri vágyai netovábbját, az aranyujtásos piros uniformist.

Ebben az aranyujtásos piros uniformisban hajolt meg kétrét most is fenséges ura és parancsolója előtt:

— A legkegyelmesebb hívésre megjelentem.

— Kedves lovag, unatkozom.

— Rendelkezzék leghivebb szolgálójával, fenség.

— Hallja lovag, tudja, miért érzem én magam szerencsétlennek?

Bacieli egyszerre felöltötte résztvevő arcát:

— Isten ments, hogy szerencsétlenség érezze magát Arnulfa uralkodója, Arnulfiáé, amelyben a légy is boldog.

— Épp ez a közboldogság unalmas! szölt

hatósági közbenjárást nem szabályozzák oly mértékben, ahogy az közgazdasági viszonyaink mellett kívánatos volna.

Az ipartörvény 88. §-a kimondja ugyan azt az elvet, hogy a munkaviszony szabad egyezkedés tárgya, de ennek a szabad egyezkedésnek sem bővebb értelmezése, sem szankciója nincs a törvényben és így a sztrájkvetőzők nyomása alatt levő munkások szabad akaratú egyezkedését hatósági közreműködéssel elérni most nem lehet. Szükségesnek mutatkozik tehát a sztrájk kérdésének a törvényben való rendezésével foglalkozni és addig is, míg ez a bonyolult és nehéz kérdés valamely módon törvényhozási elintézés alá kerül, legalább a mostani törvényben a munkaadók és a dolgozni akaró munkások jogainak megvédésére alkalmazható intézkedéseknek érvényt szerezni.

Tavol áll tőlünk az a gondolat, hogy szociális kérdéseknek rendőri úton való elintézését kívánjuk. Egyesületünknek minden tradíciójával ellenkezték ez. De úgy, mint egyesületünk volt az, amely a társadalmi faktorok közül legelsőbbsen kezdett az ipari munkaskérdéssel foglalkozni, azonkép kötelességünk a magunk pártatlan álláspontján figyelemmel lenni az olyan jelenségekre, amelyek nem csupán a munkaadók egyoldalú, bar jogos érdekeit, hanem az általános ipari érdeket és így közvetve a munkások igazi érdekeit is veszélyeztetik.

Ez a teljesen elfogulatlan álláspontunk készlet bennünk a sztrájk-kérdés törvényhozási rendezésének sürgetésére és addig is kérjük, hogy a törvényekben, különösen az ipartörvényekben már most is meglevő intézkedések szigorú érvényesítéséről, nevezesen a munkából jogtalanul kilépő segédeknek a munkára való kényszerítéséről és a dolgozni akaró munkások védelméről gondoskodni, illetve az illetékes kormányhatóságokat megkeresni méltóztatssék.

Másik, nem kevésbé fontos ága a kérdésnek, hogy a sztrájk pusztításai lehetőleg mérsékeltsenek az által, hogy a megkezdett és határidőhöz kötött munkák félben maradásából eredő károk csökkentessék. Erre nézve hathatós eszközök látszik az, hogy a sztrájk, mint vis-major a szerződésekkben elismertessék.

A vetésforgó megbirálásának alapelvei.

A vetésforgónak a mezőgazdasági üzemen nagy jelentőséget tulajdonítunk, mert általánosan ismert tény az, hogy az adott termelési viszonyok alapján összeállított vetésforgó a gazdaság tiszta jövedelmét jelentékenyen növelhetik, a rossz vetésforgó ellenben azt tetemesen lecsökkentheti. Minden növénynek biztosítani kell a vetésforgóban a legelőnyösebb tenyészfeltételeket és azért főképen az elővetemény bírálandó meg a igazságszerűben. A döntő tényezőzt e tekintetben főképen a növények gyökérrakotása és levélalakulása képezi.

A gyökérrakulás tekintetében három főcsoportba oszthatók a mezőgazdasági termények, u. m.: 1. bojtos gyökérűkre (gabona- és fűfélék), 2. karógyökérűkre (pillangósok és keresztcs virágokra), 3. kapásokra és ezek ismét: a) a repágyökérűkre, b) bokros gyökérűkre oszthatók, földalatti szárrészt, vagyis gumókat alkotva. Általában ezen növénycsoportoknál a felszívó gyökérfelület kicsiny, mert a gyökér végén csakis 2—3 cm. hosszúságra terjed ki, ezután van még egy hasonló rövidségű, viaszpuhaság =

része a felszívásra képes növénygyökér résznek, amely gyökér szőrökkel van benőve. Ezek nőnek össze a talajszemcsékkel, hogy az ezek felületéről ölszedhető abszorbeált növényi tápanyagokat földalatti s a növény részére továbbítsák, ezenkívül fölveszik a saletromot is, mely vízben feloldva folyik a talajban feljűk. A gyökér nehezen hatol a talajba, és lassan nő, ha annak lazaságáról a talajmivelés és megföldelő elővetemény segítségével nem gondoskodunk, ezenkívül akadálytalan fejlődéséhez szükséges a kellő mennyiségű víz és levegő jelenléte. A közpéköttőségű völgységek a gyökér behatolására és zavartalan fejlődésére legkedvezőbb és azért itt főképen az okszerű vetésforgó, trágyázás és közöztűs termelés képezi a sikeres termelés egyedül feladatát, az agyagtalajon azonban, ahol fizikai nehézségek akadályozzák a növény fejlődésében, a talaj alapos megmivelése, meszesítés, trágyázás, alagsóvesztés és helyes vetésforgó, a homoktalajon pedig, melynek gyenge a tápanyag felszívó képessége és vízfogatósága van, főképpen a humusztartalom növelése, a szántott rétek mélyítése, a márgázás, dús foszfor — és esetleg kalcitrágyázás.

A bojtosgyökérű növények a csirázaskor u. n. primordialis gyökereket képezik. A bokrosodás kezdetével a közvetlenül bokrosodás csomópontja alatt fejlődnek a korona gyökerek, a melyek bojtot képeznek. Ennek megfelelően a növény gyökérzetét közvetlenül a talaj felső rétegében fejlődik és miután később is a fentalajban marad a gyökérzet tömege, ezen törvényeket, sekély gyökérzetűk kedvező esetben — ha mélyen gyökerező előveteményűk volt — 2,5 m. nyire is lenyűnk. A talaj kémikai és fizikai ellenállását nehezen küzdik le, vizszükségletük mérsékelt és azért a szárazságot bizonyos mértékben kibírják.

Az elmondott okokból ezen növények lehetőleg nagy mélyre tetget kívánunk, amelyben sok könnyen fölvehető növényi tápanyag van. Minél mélyebben szántunk alájuk, annál nagyobb a termésük.

A karógyökérű növények a talaj mekánikai ellenállást könnyen leküzdik és azért jelentékeny mélységbe, sokszor 4 m-re is lenyűnknek gyökereikkel. A heréféle, lucerna, lóhere, baltacim, hüvelyesek stb. kedvező fejlődésükhöz szükségelik a meszet, mások ismét (csillagfürt) nem tűrik azt a talajban. Valamennyi megegyezik abban, hogy képes a levegő nitrogénjét gyökereiben felhalmozni, annál nagyobb mennyiségben, minél kevesebb nitrogén van a talajban. Vizsükségletük sokkal nagyobb, mint az előbbi csoportba foglalható növényeké és ezért jobban szenvednek a szárazságtól is. Különösen figyelmet érdemel azon képességük, a melynek segítségével a nehezen oldható, különösen foszorsav-vegyületeket feltárni és felszívni képesek. A mélyen gyökerező pillangósok azonban átszellőzött talajt kívánunk, mert gyökereik sok oxigén szükségének légszűkhöz.

A repágyökérzetű növények azzal jellemezhetők, hogy a meghúsozott gyökér két oldalán szamos hajszálgyökér van és ez már a csirázó növényen is így mutatkozik. Általában megegyeznek abban, hogy gyökérzetük — a murokrépa kivételével — alig hatol az altalajba, tehát mélyen kell szántanunk alájuk. Gyökérrakulásukat mutatja, hogy kedvező fejlődésükhöz sok könnyen fölvehető tápanyagot igényelnek, hasonlóan igényesek a gumós növények is. Mindkét növénycsoport, tehát átszellőzött, porhányóra mivel és tap dús talajt kíván.

Nagyon lényeges tényező vetésforgó összeállításánál és megbirálásánál az is, hogy a növények mennyire árnyékolják be a talajt, mert a beárnyékolás annak fizikai és kémiai tulajdonságaira nagyon lényeges befolyással bír. Az erőteljes levelzetű növények meggátolják a talaj gyors kiszáradását, porhányóba. légjárhatóba teszik azt, előmozdítják a karmat képződést, a talaj hőmérsékletváltozásait is megfelelően szabályozzák. A kellő hőmérséklet, nedvesség és fizikai állapot mellett a hasznos talajbaktériumok is jobban érvényesítik hatásukat s így azok gyarapítják a talaj tápanyag tartal-

mat. A dús levelzetű növények a gyomokat szintén elnyomják. A mélyen gyökerező növények legdusabb levelzetűek és leginkább azok a pillangósok ezekgyökérmadáradványokban marad vissza a talóban a legtöbb értékes anyagi és nem-csak ezáltal becsesek, hogy a levegő nitrogénjét képesek gyökereikben raktározni hanem azáltal is, hogy mélyen elnyúló gyökereik elkorhadása után csatornák maradnak az altalajban és az utánuk következő gyenge gyökérzetű növények ezt hasznukrafordíthatják.

A vetésforgóban tehát ezen három növénycsoportnak kell egymast követni és lehetőleg sok területet biztosítsunk a pillangós virágunknak.

Ujdonságok

Szenes, 1904. márczius 27.

— **Kitüntetések átadása.** A vármegyei tisztikar kötelekében szép ünnepségben folyt le tegnap délelőtt 11 órakor. Cs a t ó Zsigmond dr. főispán ellogadó termébe gyűlt be ugyanis ekkor a vármegye tisztviselői mindannyian, hogy tanúi legyenek C i c a t r i c i o Lajos dr. alispán, királyi tanácsossággal való kitüntetésének és annak, hogy a főispán P o l l á k Sándor dr. várm. tisztí főorvosnak mellére tűzi a Ferencz-József-rend kitüntetésűl nyert lovagkeresztjét. A szép ünnepség alkalmából a főispán lelkes beszédet intézett a kitüntetettekhez, akik meghatóttan köszöntek meg az érdemes és közhasznú munkájuk méltó megjutalmazásául kapott legfelsőbb kitüntetésüket. Az ünnepi díszben, teljes számban összegyűlt várm. tisztviselők lelkesen megjelenezték az elhangzott beszédekét és emelkedett hangulatban ért véget a szinte családias jellegű kis ünnepély: ünnep nem csupán a kitüntetetteknek, hanem bennük megjutalmazott tisztviselőtársaiknak is.

— **Uj műutak a megyében.** A vármegyei műútépítések dolgában a napokban két leirat érkezett le a kereskedelemügyi minisztériumtól. Az egyik az államépítészeti hivatalhoz, a másik a vármegye közönségéhez intézve. Az első leiratban a kereskedelemügyi miniszter arról értesíti az államépítészeti hivatalt, hogy az 1905. évben Csongrádvármegyében 30 kilométer új törvényhatósági műút lesz kiépítendő. Felhívja ezért a miniszter a hivatalt, hogy a vármegye alispánjával egyetértően állapítsa meg: mely utvonalak kiépítése vétessék fel ebbe az építési programba azoknak építési terveit — a miniszter által leiratban adott feltételeknek megfelelően, dolgozza ki és úgy az építési programot, mint a terveket hozza jóváhagyás végett terjessze fel; továbbá, hogy ez irányban kifejtett tevékenységéről hozzá havonként jelentést tegyen, egyben — ha munkaerő szaporításra volna szükség, e tekintetben is előterjesztéssel éljen, hogy a netalan szükség munkacrot a miniszter kiirindhesse. A másik, a vármegye közönségéhez intézett leiratban a miniszter feloldja a törvényhatóság mult évi december havi közgyűlésén, a rendelkezésre álló 1.200000 korona költség keretében megállapított további műútépítési programot és a leiratban felhozott többféle körülmény figyelembe vételével és mérlegelésével, új építési sorrend megállapítására hívja fel a vármegye közönségét, Ez az utóbbi miniszteri leirat bizonyára a május havi vármegyei rendes közgyűlésen kerül majd tárgyalásra.

— **A vasarapi munka szűneti rendelőmódosítása.** A kereskedelemügyi miniszter egy leirata, melyet a törvényhatóságokhoz és kereskedelmi kamarához intézett, kilátásba helyezi, hogy az utóbb megállapított és na

gyen sok részről kifogásolt munkaszünet rendelkezést revidálni fogják. A leirat teljes szövegében így szól:

»Az ipari munkások vasárnapi szünetelése tárgyában hivatali elődöm által múlt évi június 13-án 28.559 sz. alatt kibocsátott rendelet módosítása s a vasárnapi munkaszünet újraszabályozása iránt sok oldalról, többek között a cím részéről is érkezett hozzászólások, illetve javaslat. Utalva erre, — az érdekeltek tájékoztatása céljából — értesítem Cimet, miszerint a vasárnapi munkaszünet szabályozásának kérdését beható tárgyalás és újabb megfontolás alá kívánom venni, amelynek rendjén az elem terjesztett összes kérelmekkel, óhajokkal és javaslatokkal a legbehatóbban és a mindkét rendbeli érdekeltiség összes figyelembe jöhető érdekeinek mérlegelésével kívánok foglalkozni. Addig azonban, míg ezt tehetném, a kérdésnek kiváló fontosságánál fogva, az elem terjesztett konkrét kérelmek felett nem dönthetek és pedig annyival kevésbé, mert esetleges specialis rendelkezések útjában állhatnának annak, hogy a vasárnapi munkaszünet kérdése a tanácskozási rendjén helyeseknek taált általános elveknek megfelelő szabályozást nyerjen.

— **Kiállítás Szentesen.** Egy évized óta nem múlik el év, hogy valamely városban ne volna kiállítás, csak Szentes hallgat 1883 óta, a mikor a helybeli polgári olvasókör igen sikerült hazai iparkiállítását rendezte. Minthogy azóta egy új generáció nőtt fel és városunk kulturális tekintetben is nagyot haladt, a helybeli polgári olvasókör választmányja elhatározta, hogy a f. év folyamán helyi érdekű hazai iparkiállítását rendez a megyebeli mezői munkások hazai iparának bevonásával. Az olvasóköri választmány kérésére dr. Csató Zsigmond főispán a védnökséget, dr. Cicatricis Lajos alispán a kiállítási elnökséget, dr. Matéffy Ferenc polgármester a bíráló bizottság elnökséget voltak szívesek elvállalni, a rendező bizottság elnöke Bajzsovits Norbert hörelnök, A kiállítás ideje még nincs megállapítva, de a legközelebb megjelenő felhívás mindenről fogja értesíteni a kiállítás iránt érdeklődő közönséget.

— **Ünnepi lakoma.** Cicatricis Lajos dr. alispának a kir. tanácsossággal, Pollák Sándor dr. várm. tiszti főorvosnak a Ferencz József-rend lovagkeresztjével történt legmagasabb kitüntetés alkalmából, a vármegyei tisztikar, az egész megye közönségének bevonásával, a kitüntetettek tiszteletére ünnepi tarsasvacsorát rendezett tegnapi este a színházteremben. Mintegy kétszázan vettek részt Szentes és a megyebeli községek értelmiségéből, a különböző hatóságok részéről is, ebben az ünnepi lakomában, mely a mellett, hogy emelkedett hangulatban folyt le, mindvégig kedélyes és feszületen jellegű is volt. A lakomán a pohárköszöntők sorát Csató Zsigmond dr. főispán nyitotta meg, éltette ő felségét, a kiralyt, aki az érdemet vármegyénk két kolumnáris tisztviselőjében ily szépen jutalmazta meg. A szép beszédet az ünnepi közönség állva hallgatta meg, lelkesen éljenze a jószágok fejedelmét. Ez után Matéffy Kálmán várm. főjegyző mondott lelkes pohárköszöntőt az alispánra, majd Cicatricis Lajos dr. alispán szép beszédben köszönte meg az iránta megnyilatkozó szeretetnyilvánulásokat. Ünnepi tóztokat mondak meg: Futó Zoltán ref. lelkész, Matéffy Ferencz dr. polgármester és Solya Gyula csongrádi főjegyző. Ezek a hiva-

talos tóztok mellett és után természetesen még sok szellemes pohárköszöntő hangzott el a minden tekintetben jól sikerült ünnepi lakomán, mely kedélyes műatkozásban egészen hajnalig tartotta együtt a lakomázókat. A lakoma kitűnő ételci, tiszta italai és a példás kiszolgálás Halász János vendéglőst dícsérik.

— **Az adóprést működésbe hozzák.** Most már, hogy az indemnitást a képviselőház megszavazta, nemskóra végre lesz a boldog kornak, amikor nem volt muszáj adót fizetni. A pénzügyminiszter — mint értesülünk — táviratban hívta föl a pénzügyi hatóságokat és ezek között a megyénkbeli pénzügyigazgatóságot is, hogy kezdjék meg az adók kivételére és behajtására vonatkozó előmunkákat. A miniszter rendeletében rámutat arra, hogy a megszavazott törvény királyi szentesítése után az ekzsies állapot véget ér és az adóbehajtás az egész vonalon megkezdhető.

— **A választók névjegyzékének kilgazitása.** A Szentes városi központi választmányból, az 1905. évre érvényes képviselőválasztói névjegyzék alapját képező kilgazitási munkát teljesítésére kirendelt bizottság e munkálatot a városi főjegyzői hivatalban f. hó 31-től kezdve, bezarolag április hó 14-ig fogja végezni. Ezt a körülményt azzal adjuk a nyilvánosságra, felhívom rá az érdekeltek figyelmét, hogy ezen idő alatt bárkinek, aki magát az országos képviselőválasztásban való részvételre jogosultnak érzi, jogában áll az összeíró küldöttség előtt személyesen megjelenni és igényének igazolása mellett a névjegyzékbe való felvételét kérni.

— **A koldús-báró.** Scotti Jenő bárót, akiről lapunk előző számában írtuk, hogy körözítették, a napokban letartóztaltta a nagykanizsai rendőrhatalóság, melytől engedélyt kért a koldulásra. A jó családból származó fiatal ember nem ismeretlen alak Szentesen, mert itt gyakornokoskodott a királyi postánál és katonaközi, magaviseletével meg öltözökösével mindenfelé feltűntet kelet, ahogy a városban őszált. A Borsszem Jankó Monocies báróját utanozva külső megjelenésében, Scotti báró rendszerint sárga gamasliba, zöldes színű vadászruhába öltözökös a kiegészítette az öltözéket néhány női legyező, mely kájan figyelt, no meg az elmaradhatatlan kaperc. Viselkedése különben általában azt a benyomást keltezte, hogy hiányzik egy kerek. talan kétfő is. Akar ivott, akar nem, a delériumról beszelt, brudert ivott mind és — kivétel nélkül, hogy maga észrevette volna rajta kacagott mulatott a kavéházak vendéglők népe, ahol csak megjelent. Mig Szentesen volt, valami örökségből teltelt a bő koldúkezésre és mikor a postától elbocsátottak és innen távozott, is vissza-visszéért még egyszer ide, mig egyszer aztan végképen eltűnt a vidékről. Most olvassuk elfogatasára híret, pedig hát a szanalmas, szegény fiatal embernek nem annyira a rendőrségek fogházában, mint inkább valamelyik sanatóriumban volna a helye. Hihetőleg oda is kerül rövidesen.

— **Matiné.** A szentesi egyetemi ifjak köre, mely a napokban újra szervezkedett és alapszabályait is átalgozta, miután elnöké Czobor Ernő dr. fővárosi ügyvédet, elnöké Csörgő Karoly dr. várm. tb. aljegyzőt választotta meg, — elhatározta, hogy újjalakulása után egy matinéban ad magáról életfeltét és ezentúl időnként hasonló szórakoztató felolvasásokat gyakrabban tart. A bemutatkozó matiné husvét masnapján, április hó 4-én délelőtt fél 11 órakor lesz a vármegyeház nagytermében. Ez első matiné sorrendjét legközelebb hozzuk.

— **Pénzküldés a külföldre.** A külföldre nem küldhetünk többé koronákat postán. Április hó 1-től kezdve a külföldre

címzett postautalványokat a főládók nem — mint eddig — koronaértékre, hanem a rendeltetési ország pénzértékére kötelesek kiállítani. A rendeltetési ország pénzemére kiállított posta utalványokra koronaértékben befizetendő összegeket a főlvevő postahivatal állandó kulcsok alapján számítja ki és a főlvevő levényben, ugy mint eddig, a korona — értékben tényleg befizetett összeg atvételt nyugtazza. Az utalványozási díj szintén a tényleg befizetett koronaértékű összeg alapján számítandó ki. Ugyancsak április hó 1-től kezdve a külföldi főládók, illetve postahivatalok a külföldi Magyarországra küldött postautalványokat koronaértékben fogják kiállítani, E postautalványoknak a magyar postahivatalok részéről való átismntatása tehát elcsik. A magyar postaigazgatás a külföldre szülő postautalványok kiállítására új úrlapokat bocsát forgalomba — A régi nemzetközi utalványúrlapok csak március hó 31-ig érvényesek. E napon túl folyó évi július hó 31-ig a közönség a birtokában lévő használatban régi úrlapot ráfizetés nélkül minden postahivatalnál új úrlapok ellenében becserélheti.

— **Utolsó felolvasás.** A ref. kör a mai nappal a felsőpárti körhelyiségben is bezűntelt a felolvasási estélyeket; a mai napon felolvas Zsoldos Ferencz mérnök utana Futó Zoltán kőc. elnök zarobészd és imával bekezeszi az idei felolvasásokat. Az egyháztanácsstermében mar nem tartatik felolvasás. A felsőpárti estély 5 órakor kezdődik.

— **Emlékeztető.** A helybeli polgári olvasókör ma d. u. 2 órakor tartja évi rendes közgyűlést, melyen a megjelenő tagok számukra való tekintet nélkül jogérvényesen határoknak.

— **Tolvaj leányok.** Két szentesi tolvaj leány aolt f. hó 24 én a szegedi büntető törvényszék előtt. Dobray Magdolna és Méhesz Julia azért kerültek a bírák elé, mert meglopák Virágos Julia és Tihanyi Lidia szszonyokai. A bíróság e miatt Dobrait, aki mar többszörösen rovtó mntu, két évi fegyházra, a tarsat pedig 6 havi fegyházra íélte el.

— **Felfüggesztett községi pénztárnok.** Tary István jarasi főlzolgabíró Mindszent község pénztárnokát Herczeg Istvánt az alíasatol felfüggesztette. Herczeget, aki igen buzgó szocialista, néhány hónap előtt választottak meg az elvtársai erre a fontos állásra, miután ugyakkor a községi előjáróság összes tagjai a saját soraikból választottak. Az akkor megválasztottak azóta, Herczeget kivül, mind lemondtak az állásukról, mert a hivatali teendőknek megfelelni nem tudtak. Herczeg továbbra is megmaradt az állásban de ő sem volt képes a hivatalos teendőit elvégezni és több szabálytalanságot követelt el, ezért is fűggesztette őt fel most a főlzolgabíró az állásától.

* **Halálunk a forral.** Alig néhány éve, hogy megindult az egész országban a mozgalom, minden ház végeihez, elejehez és kertjébe lúgas-szőlőket ültetni, már is oly óriási tért hódított magának ezen eszme, hogy nincs oly rész az országban, hol tömegesen fel nem karolnák. Hát ez nem is csuda, mert nézzük meg például Fehértémpvárosat, a hol alig van haz, melyet óriási törzsi lúgas-szőlők ne ékesítenek, mely bőven eljátja az egész családát az érés kezdetétől egész télig, amán finom csemege-szőlőkkel, minden évben terem a legcsekélyebb gondozás nélkül. Ezért igen melegen ajánljuk mai számunk leíró rovataban ábrán is bemutatott »Szőlőlugast ültessünk« című hirdetésünket olvasónk becses figyelmébe. — Szentesi lúgas-szőlő árjegyzék mindenkinél, ki címzett tudatja, ingyen és bérmentve küldetnek. (1)

— **Tavaszi országos vásárunk.** Április hó 23. és 25-én lesz, az első napon a jószágvásárral, amelyre — ha csak addig még valami boldondos jószágbetegség közbe nem jön, — vézsmentes helyekről mindenféle lábasjószág, tehát szertes is szabadon felhajtható

— **Pénztárnok-választás a katolikus egyháznál.** A helybeli római katolikus egyháznál Szarvak János lemondása folytán megüresedett pénztárnokiállást ma délután töltik be választás útján. Az állás ugyan csak 600 korona fizetésű van össekötve, mégis többen vannak a pályázók. Az egyháztanács kebelében is van, aki pályázik és aki 2000 korona biztosítékot nyújt, — a mellett józan életű, munkás, rendes ember. Kovács Ferenc ez a pályázó és úgy értesülünk, hogy neki is van legtöbb kilátása a megválasztására.

Menyasszony-selyem 60 krajcártól 11 firt 35 krajcárig. Bérmentve és vámentesen házhoz szállítva. Gazdag mintagyűjtemény fordul postával. **Henneberg selyemgyára, Zürich.** (3).

Nyilvános köszönet és elszámolás.

Szentes város tisztikara és képviselő-testületének tagjai által f. évi március hó 5-kén rendezett Városi Bál alkalmával befolyt összes jövedelem 1931 Kor. 25 fillér. Kiadás 376 Kor. 69 fill. Tisztamaradvány: 1554 Kor. 56 fillér. — Felülfizettek: Dr. Mátéffy Ferencné úrnő, Dr. Molnár Jenő orsz. képviselő úr, Szentesi Központi Takarékpénztár, Szentes-Vidéki Takarékpénztár, Szentesi Tskárékpénztár 50—50 koronát; — Dr. Csató Zsigmond főispán úr 38 koronát; — Szeder János, Dr. Szeder F. János urak, Dona Dóme és Társa cég (Budapest) 25—25 kor. — Gróf Karolyi Imre, Fekete Márton, Dr. Cicatris Lajos urak, Özv. Sarkadi Nagy Antalné úrnő, Siemens és Halske-cég (Bpest), H-lás János úr 20—20 kor. — Ifj. Zsoldos Ferenc, Z. oldos Ferenc mérnök, Nagy Gy. Balint, Petrovics Soma, Dr. Karolyi Mór (Vác), Szürszabó N. Imre, Nagy Sándor (Bécs), Kristó Nagy Antal urak, Csongrád-megyei Takarékpénztár, Bienenstock Lipót és Fia cég (Budapest), Szivattyú és gépgyár r. t. (Budapest), Budai István zenekara 10—10 kor. — Burián Lajos, Nagy Ferencz, Kálló Gyula, Tabajdy József, Molecz Lajos, Kanasz N. Imre, Bene István, Tóth Karoly urak 8—8 kor. — Kiss Zsigmond, Futó Zoltán u. ak 6—6 kor. — Özv. Mikecz Imréné úrnő, Özv. Dobosy Ferencné úrnő, Dr. Lakos Imre, Nagyivan Márton, Horvath Jenő, Csúcs Lajos, Körtvélyessy Sándor, Mátéffy László, Szekely József, Dr. Mátéffy Pál, Hegedűs Sándor és Szathmáry Ernő urak, Calderoni és Társa cég (Budapest), Várnai L. (Szeged) Seefelner I. cég (Budapest), Garai Samu és Társa cég (Budapest), Fonciére bizt. társaság (Szeged), Beregi Lajos cég (Hmvasárhely), Schottola Ernő cég (Budapest), Kner Lázár cég (Gyoma) Ifj. Kov. cs Sándor, Dancielisz Karoly, Stark Nándor, Vajda Balint. Fogyasztási adó bérlet és N. N. 5—5 kor. — Geróc Lajos, Id. Papp László, Kálmán Imre, Sebesi József (gazdálkodó), Id. Bartha János, Szabó Lajos, Nadas Aladar, Szondi Géza (Kispepeg). Csúcs Antal, Berceli Daniel, ifj. Halasz Sz. Lajos, Ifj. Dr. Pollak Sándor, Keresztes N. Imre csergályos, Molecz Lajos Béla, Strasser M. Sándor, Czákó Imre, Kurcz Márton urak 4—4 koronát. — Czeglédi Újság szerkesztősége (Czegléd) 3 kor. 55. fillér. Lóvi Henrik, Sági Pál, Unter-müller Ernő, dr. Molecz Lajos (Csongrád). Mészáros Gyula, Nagy Imre urak 3—3 kor. — Özv. Csupai Martonné úrnő, Id. Szathmáry Pál, Faragó Sándor, Molnár Sándor megyei, ifj. Várady Lajos, Dr. Albertényi Adolf (Mindszent), Czibrus Emike úrhölgy, Török Imre, Erber Sándor, Hoffmann Jakab, Spitzer Adolf, Berger Soma, Grubmüller József, Buzi József, Ugray Antal, Szathmáry Lajos, Szekeres István, Santha Ferencz, Hufnagel Jakab, Vecsey Lajos, Traub József, Horvath Jenő, Böcskey József, Dobovszky József, Id. H. Szabó Lajos, Gunszt Sándor, Karolyi József, Id. Kalpagos Sz. Lajos, Mees B. Sándor, Csúcs Antal (városgazda), Pázmány Daniel urak és Özv. Fülöp Alajosné úrnő 2—2 kor. — Ifj. Berczeli Karoly úr 1 kor. 20 fill. — György Sándor, ifj. Jordán Zsigmond, Schmidt Miklós (Detta), Solti Ferencz, Neumann Jónás urak, Szvaton Józsefné úrnő, N. N., N. N., 1—1 kor. és N. N. 50 fillér. Összesen: 983 korona 25 fillér

Santha Ferenc ur által ajándékozott 2 darab eredeti olajfestmény kisorsolásából befolyt 132. korona.

Ugy a fentebb kimutatott adakozónak, továbbá a »Hazai Villamosági Részvénytársaság«-nak a színház fényes kivilágításáért, a »Szentes és Vidéke« könyvnyomdának, a meghívók elkészítéséért, az »Alföldi Ellenzék« könyvnyomdának a táncrendek elkészítéséért, Unter-müller Ernő úrnak dísz-táncrend, szalag arányozás és belépő jegyek elkészítéséért, Budai Janos, Sebesi József és Dobóczy József uraknak a színház terem átalakítása körül végzett munkálataikért melyeket az összes fentnevezettek a játékony célra való tekintettel díjtanulul teljesítettek, végül Santha Ferencz arm. társ. tisztviselő urnak 2 drb. olajfestmény ajadományozásáért halás köszönetét fejezi ki.

Szentesen. 1904. évi március hó.

a »Városi bál« rendező bizottsága.

KÖSZÖNET NYILVANÍTÁS

Mindazon rokonok jóbarátok és ismerősök, kik felejtethetlén édes anyánk illetve nagyanyánk özv. Vida Lajosnénak a f. hó 20-án tatott végtisztesség tételén megjelenni és ezzel fájdalomunkat enyhíteni szivesek vol-ezúton is fogadják halás köszönetünk.

Szentes., 1904. marc. 21

a gyászoló család.

Irodalom.

A »Vasárnapi Újság« március 20-iki száma 21 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: »Percel Miklós« (arczéppel). — »Kossuth halálának tizedik évfordulóján.« Költemény Lampérth Gézáról. — »A vén gazember.« Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán. — »Három asszony.« Regény. Irta Zsigány Árpád (Goró Lajos eredeti rajzaival). — »Keller Helén amerikai siket-néma-vak leány önéletrajza.« Közli dr. Boros György (képpel). — »Sárgigeti-kéziratok a Nemzeti Muzéumban.« Neményi Lajostól. — »A britt és külföldi biblia-terjesztő társaság százados nagygyűléséről.« Londoni levél György Endrétől. — »A szegedi arvizképről.« (képpel és Vágó Pál arclépvé) Gózdú Elektől. — »A japán hazaférság.« — »Március 15-iki ünnepélyek a Délvidéken.« (képpel a törökbecsei és verseczi ünnepélyekről). — »Matyas és Beatrix.« Pekár Gyula történeti dramája a Nemzeti Színházban (képpel). — »Gróf Waldersee német tabornagy« (arczéppel). — »Herceg Windisch-Grätz Lajos« (arczéppel). — »Hairé Ben-Adad török hercegnő (képpel). — Irodalom és művészet, Közintezetek és gyietek, Sakktjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok.

A »Vasárnapi Újság« előfizetési ára negyedévre négy korona, a »Politikai Újdonságok«-kal és »Világkrónika«-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. kerület, Egyetem u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap« a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Nyilttér.*

*) Erovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Nyilatkozat.

A »Függetlenség Csongrád-megyei Friss Újság« című helybeli lap 67. számában megjelent s szemelyemet sértő közleménnyel szemben kijelentem, hogy annak tartalma a való tényállás elferditésével, a könnyenhi-vők félrevezetésére szánt közönségség hazugság, s hogy kötelességem teljesítésében a törvény és becsületesség útjáról semmiféle demagóg szájaskodása vagy megtámadása által magamat elterítettini ez után sem engedem, a magát feltoló megbizásnélküli zug-

firkászt pedig, ha helytelenkedik, s a felet félrevezetni akarja, nem csak rendre, de a hivatalos helyiségemből ezután is kiutasitom.

Szentes, 1904. március hó 27.

Bolyó Kálmán,
kir. közjegyző.

Vasúti-menetrend.

Érvényes 1903. október 1-től.

Szentes-Hmvasárhely-Szeged:

Szentesről indul 4 óra 47 perc éjjel 8 óra 24 perc délelőtt 5 óra 39 perc délután regváról indul 5 óra 10 perc éjjel, 8 óra 48 perc délelőtt, 6 óra 10 perc délután. Mindszentről indul 5 óra 48 perc éjjel, 9 óra 24 perc délelőtt, 6 óra 46 perc délután. Hódmező-Vásárhelyre érkezik 6 óra 40 perc reggel, 10 óra 15 p. délelőtt, 7 ó. 39 p. este. Szegedre érkezik 7 óra 55 perc reggel, 11 óra 17 perc délelőtt, 10 óra 55 perc este.

Szeged-Hmvasárhely-Szentes:

szegedről indul 3 óra 50 perc éjjel, 2 óra 40 perc délután, 7 óra 20 perc este. Hm.-Vásárhelyről indul 7 óra 22 reggel, 3 óra 50 perc délután, 8 óra 36 perc este. Mindszentről indul 8 óra 26 perc reggel, 4 óra 54 perc délután, 9 óra 40 perc este. Szegvárról indul 8 óra 50 perc reggel, 5 óra 19 perc délután, 10 óra 3 perc este. Szentesre érkezik: 9 óra 10 perc reggel, 5 óra 38 perc délután, 10 óra 28 perc este.

Szentes-Szolnok-Budapest:

Szentesről indul 5 óra 55 perc reggel, 11 óra 16 perc délelőtt, 6 órakor este. Tökérről indul 6 óra 29 perc reggel, 11 óra 52 perc délelött, 6 óra 32 perc este. Ksztmártonból 7 óra 11 perc délelött 12 óra 38 perc delután, 7 óra 22 perc este. Tszaföldvárról 8 óra 1 perc d. e. 1 óra 33 perc d. u. 8 óra 14 perc este. Pusztatanyóról 9 óra 5 perc d. e. 2 óra 42 p. d. u. 9 óra 19 perc este. Szajolról indul 9 óra 35 perc d. e., 3 óra 2 perc délután, 9 óra 41 perc este. Szolnokra érkezik 10 órakor délelött, 3 óra 28 perc délután, 10 óra 6 perc este. Budapestre érkezik 10 óra 10 perc d. u. 6 óra 40 perc este, 5 órakor reggel.

Budapest-Szolnok-Szentes:

Budapestről indul 10 órakor éjjel, 8 óra 10p reggel, 2 óra 15 perc délután. Szolnokról indul 3 óra 21 perc éjjel, 11 óra 31 perc délelött; 4 óra 48 perc délután. Szajolról indul 3 óra 52 perc éjjel, 12 óra 3 perc délután, 5 óra 18 perc délután. Pusztatanyóról indul 4 óra 16 perc reggel, 1. óra 24 perc délután, 5 óra 36 perc délután Tiszaföldvárról indul 5 óra 50 perc reggel, 2 47 perc délután, 6 óra 42 perc éjjel. Kunszentmártonból 7 óra reggel, 2 óra 58 p délután, 7 óra 33 perc éjjel. Tökérről indul 7 óra 30 perc reggel, 3 óra 30 perc délután, 8 órakor este. Szentesre érkezik 8 óra 4 perc reggel, 4 óra 1 perc délután, 8 óra 30 perc éjjel.

Budapest-Félegyháza-Csongrád:

Budapestről indul 8 óra 30 perc reggel 2 óra 80 perc délután. Félegyházáról indu 12 óra 25 perc délután, 5 30 perc délután.

Uj elsorangú

írógépek, üzletfoglalás folytán jutányo-
san kaphatók. Tudakozódások „Nagyon
jutányos” jellegével, e lapra hivatko-
zással Mosse Rudolphhoz, Budapest,
Ferencziek tere 3, intézendők. 5—3

Kanász Nagy Lajos

II. t. 13. számú házánál 2 szobás la-
kás a hozzá tartozó mellékhelyiségek-
kel a t. év április 14-étől kiadó. Er-
tekezhetni fenti szám alatt. 3—3

A MAGYAR ÁLTALANOS TAKARÉKPÉNZTAR

Részvény-Társaság váltóüzlete

Budapesten V., Nádor utca 1. szám.

Befizetett alaptőke 7.000.000 korona

Jutányos feltelek mellett kölcsönöket ad vidéki pénzüzetek részvényeire

Biztosít sorsjegyeket a legkisebb nyereségen eseten beálló árfolyamvesztés ellen (kívánatra díj-
jegyeket küldünk).

Mindennemű értékpapírok és pénz nemek vétele és eladása.

Elfogad tőzsdei megbízásokat.

Blad sorsjegyeket havi részletfizetésre, valamint nagy nyeresémselyékké jiro sorsjegyeket alkut
alakit 10—100 tag számára és kibocsájt igérvényeket.

KÉPVISELŐK és ügynőkök jutalékdíjazás mellett alkal-
masat találnak, ugyssintén igérvény elárusítók is ke-
restetnek.

Ne vegyen senki hangszer

ig Reményi Mihály műhangszerész cs. és kir. szab-

dalom-tulajdonos, a Magyar királyi zene-akadémia szállítója

315 ábrával ellátott legújabb árjegyzékét át nem olvasta, mely

ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, VI. Király u. 44/H.

K A V É	Kilója	
	Korona	
Noklám kávé Santos faj, tisztá	1.80	Porköll kávé 2 kor. 10 feljebb
Supperlor háztartási kávé, tisztá iszú	2.00	
Jamaika nagy szemű világos	2.20	
Domingó előkelő jó kávé, Jáva faj	2.40	
Ceylon Salvador Cuba faj	2.69	
Jáva kávé liberáriában óriás nagy	2.40	
Legt. Malabár vagy Martinik	2.80	
Legfinomabb és nagy szemű Guba	3.20/6l	
Portorico, Mocca vagy arany Jáva	3.60/6l	
Gyöngykávé minden faj	3.20/6l	

Biztos keresztet nyújtunk minden ál-
jegyek eladásával új törvényes módszerünk szerint.
Nem részlet-üzlet. Ajánlatok intézendők „Sorsjegy
letéti bank”-hoz, Budapest, VIII. József-körút 16.

Megjelent. Első legnagyobb
magántudású tankönyv. 350 oldal, 410 rajzzal, fűzve
10 korona, kötve 12 korona. Férfi és női szabók ve-
szére. Fehérmű szaköny ára 1 korona. Szabászta-
nitványokat elfogadok. Mehr sámul, okl. műszabász-
tanító. Budapest, VII. Kazinczy-utca 36/H.

Szerelőik és bádogosok figyelmébe!
Augenstein Hugó, Budapest, VII. Wesselényi-u. 11/a.
Mindennemű villámpák és csillárok és az összes vilá-
gítási felszerelési anyagok raktáron. Különféle sárga-
es vöröerez asztali lámpák. Pragai Alvis fémarógyár.
Bécs—Budapest. Specialista világitási cikkekben.

4 és fél kilós csomagokban, ha többféle is, bér-
mentve küldök bárhová, postadíjért számitunk 42 és
74 fillert csomagoként. Csomagolás, szállítólevelet
nem számitunk.

Minden veúnk ajándékba kap egy hozánk be-
küldendő bármily kis fevőkép után életnagyságú jeny-
képet és csak a díszes blokkozott papir keretét és
vándort számitunk 3 koronát. A kép hasonlatossága
és művészi kiviteléért minden irányban tesszükünk.
Continental Kávéimport társaság. Budapest, V. Lipót-
körút 19. 52—9

CSAK GLOBUS

tisztító kivonatot kérjünk
ezen ábra szerint

míhogy sok értékelten
UTÁNZATOT ajánlanak.

FRITZ SCHULZ JÜN.
részvénytársaság. Lipcse és Egger.
4 1

Kiadó.

Szép nagy lakás, mely úgy ma-
gán úri lakásnak, mint hivatalhelyi-
ségnek megfelel, úgyszintén kisebb
lakások vannak kiadók III. t. 41. sz. a.
hol Farkas Givella okl. tanítónő
zongora tanítványokat elfogad. Er-
tekezhetni:

Szvaton Józsefné
háztulajdonosnóvel

Kiadó lakások.

Özv. Jurenák Edéné I. tized 6. sz
házánál egy utcái és egy udvari szo-
bából álló lakás kiadó. 3V2

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszer, mely az elvesz-
tett erőt visszaadja. Mindazok, akik érte irnak, in-
gyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vas-
tag könyvvel együtt, postaszállítványként, jól beco-
magolva. A legcsudálatramébb csudagyógyszer ez
mely már ezreket megmentett, akik ijükkori kicsa-
pongyások folytán erejüket vesztették vagy erenköz-
ben betegségeket szerettek. Ez okból elhatározta az
intézet, mindenkinek — aki kéri — egy csomag gyó-
gyszer magyarázó könyvecskével díjtalanul küldeni. E
házi szerrel otthon gyógyítható a haj és mindenki
aki ijükkori kicsapongások folytán nem bajokban,
szellem-nyegességben vagy chronikus betegségekben
szelven otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyó-
gyszer közvetlenül ama szervekre hat, melyek erősítésre
szorulnak csudás és eredményes gyógyítja meg az
eyes óta állandóan betegeket is. Örezek és ifjak is-
hatnak az alant jelzett címen a „State Medical
stitüt”-nak, honnan a próbacsomagot címökre azo-
nal megküldik. Az intézet első sorban azokat akarja
megmenteni, akik gyógykezeltetésük végett otthon-
kat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmu-
tatja, milyen könnyen lehet e borzalmas betegségek-
ből otthon is gyógyítani. Az intézet nem tesz kivét-
elt. Mindenki, bárholon magyarul is írhat a gyó-
gyszerért, amire a legnagyobb díkráció mellett díjtal-
anul elküldik neki a próbacsomagot a magyarázó
könyvvel együtt. Irjon tehát — akinek kell — m-
indenki azonnal. A küldemény olyan szépen van cso-
magolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát. A
evelet így kell megcímezni: State Medical Institute
6901 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika
és minden level portómentesen küldendő

A MAGYAR KIRÁLYI

ÁLLAMVASUTAK GÉPGYARÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 32. SZ.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyarában készült új szerkezetű
gőzeséplőkészleteket, ipari czélokra alkalmas COMPOUND locomobilokat.

MILLENIUM

 fűkaszáló-, marokrakó- és kéveköto aratógépe-
ket, valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Képvisele: Márkus József Orosházán.

Özönsgál
Lehímerettség!

Saját érdekében
hirdessen kiárólag

LEOPOLD.GYULÁ

hirdetési irodája Altal.
Budapest, Erzsébet-körút 64.

Szakképzőtőlgi
Pontosság!

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénés hévívíz gyógyfűző, pártalan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványvizusodákkal, kő- és kádafürdővel.

200 kényelmes lakoszobával.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

REPARATOR

KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKEREBB
a KRIEGNER-féle

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.
Főraktár: KORONA-GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐSE:
• ELŐZÉKENYSÉG:

SZERENŐSE-NAPTÁR
INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.

a megv. úr. sz. sz. osztályosított (fővárosi hely).

110,000 sorsjegy, 65,000 nyer. — Nyeremények összege 14,459,000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete

BUDAPEST, V. GÉZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad föltérítéses záloglevél-kölcsönöket, melyek után

10% kamattal:	2% lemondás:
30 évi a tőke del. 4.50%	30 évi a tőke del. 4.50%
30 évi a tőke del. 4.50%	30 évi a tőke del. 4.50%
30 évi a tőke del. 4.50%	30 évi a tőke del. 4.50%
30 évi a tőke del. 4.50%	30 évi a tőke del. 4.50%

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÓTEL PÁRIS SZÁZLODA

SZÁRMA: SIMON PÁL

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 23. SZ.

100 szoba 2-20 K-ól felebe kizsoltatással és villanyvilágítással együtt. Fűtők, elegáns kávéház, étterem és szórakozó a házban. Vilamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON

LEGKÖLTSÉGESEBBS
IRÓGÉP
ÚJ MODELLJE
megjelent!
PROSPEKTUST KÜLD
GLOGOWSKI ÉS TÁRS
BUDAPEST
ANDRÁSSY-ÚT 12.

FELMUNKÁRTAIAN

Fesse haját a CZERNY-féle

Tanningene

HAJFESTŐ-SZERREL

VÉRGYÓGYÍTÁS

A legsikeresebb gyógyszer: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és bőrbaj, székéhdés, emecavar stb. elim.

Megalapította és egyedül képviselője:

D. KOVÁCS J. fővárosi orvos.

BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÚT 18. SZ. L. EM.

UGORKATEJ

Az egyedül létező valódi angol SZÉPÍTŐSZER a Balassa-féle valódi angol mely azonnal eltávolít minden szepit, nedvítőt, patinást, mészest, sós, és az annak üvegek, falak, kőzetek, hályogok, névelőket!

Egy üveg ára 2-4 K, hozzá ugorka-szappan 1-2 K, puder 2-4 K. Postai szállítás díj naponta.

Balassa Kornél győgszertára
Budapest — Erzsébetfalva.

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST
V., Lipót-körút 7.

Benzin- és petrolin-motorok

BÉCS
Groschenstrasse 78-88

Benzin- és petrolin-lokomobilok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel.
Kiszárvai berendezések működésben. — Elkészítünk gyártmány. — Kedvező üzleti feltételek.

LEON és OLÁH

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Minikül az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldünk

KIVÁLÓBB HEGYKÉLTSÉGESEBBS KÖZLEKÖZTETŐ-ÉS SZÁRTO-SZERELŐ

Versenyen kiváló első díjak
Elsőrangú angol és francia
első rába-helme-különböztetéseit árúháza

Oh haj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái.

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona
Próba doboz 50 fillér.

Pó- és szétküldési raktár:
„Nádor“ győgszertár
BUDAPEST, VI., Váci-körút 17. 26-27 csakhamar meggyógyítol

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyítol

Kapható Szentesen: Müller Mór, Török János, Várady Lajos és ifj. Várady Lajos győgszertárában.

Éljen!

A Richter-féle Liniment Caps. comp.

Borogy-Pain-Expeller

Egy nagy kipróbált házi szer, amely már több mint 34 év óta megismerhetetlenül elterjedt a különböző országokban, csupán és meghűléseket, írtás, súlyosabb utazások miatt — bevérszűrő óvatokak legyenek és csakis eredeti üvegekkel (Borogy-Pain-Expeller) vedjégyvel és a „Richter“ cégjegyzővel fogadjunk el. — 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. szobán a legutolsó győgszertárban szentesi. Főraktár: Török József győgszertár szentesen Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,
szentesi és budapesti kizsoltók.
Budapest.

Minden verő jogosítva van az árú (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie.) Camis és Stock Barcolában, Triest mellett ajánlja belföldi

GYÓGY COGNAC-JÁT

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai győgszertársz és yesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

Egy palack 5 kor. fél palack 2 kor. 60 fillér.
10 palack rendelésénél 10% árengedmény.

Egyedüli elárúsító Szentesen **Szepe Károly** fűszerkereskedő. 52-41

Minden verő jogosítva van az árú (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Valódi borpárolat.

Eltérni legközelebbi igazolásabb
Budapest, IV., Károlyi Városház. (Károlyi-körút.)

Valódi borpárolat.

AZ ÁRAK BESZÉLNEK!

HUSVÉTIG

a következő feltűnést keltő KÜLÖNÁRAK érvényesek:

15000	méter legújabb tavaszi és nyári divatke- mék, legjobb minőség, 115/130 ctm. széles méter legújabb mosószövet, u. n. battiszt, zefir, szatén, fehérmemüamin, divatvaszon, kreton stb.	70 fillértől.	6000	női blúz gyönyörű szép divatmosóké- l-mékből	1 k. 99 f.
20000		24. fill.	2500	női jupon, különböző fazon, kiott, lüszter, kord vagy mosószövetből	2 k. 48 f.
10000	méter legújabb zürichi divatselyem, blúzok- hoz stb. kiváló minták	1 k. 10 f.	5000	női szalmakalap, gyönyörű szép modellek	2 korona
3000	női tavaszi felöltő, kiváló szövetből, diva- tos szabással	10 f. 50 f.	3000	női vállfűző, kiváló szabás, szolid anyag	1 k. 75 f.
2500	női ruha, legújabb fazon, elegáns szabás, szolid angol strapacél szövetekből	8 k. 50 f. és fölébb	6000	fiuöltöny, igen szép fazon	1 k. 80 f.
			4000	kötény, legkedveltebb fazon	97 fillér és fölébb

Ezenkívül legdúsabb választék minden lehető szövet és ruházati cikkekből, továbbá vaszonárak, siffon, zsebkendők, szőnyegek, függönyök, garnitúrok stb. csudalatosan olcsó árakon.

20-5

CSÁSZ. ÉS KIR.

UDVARI SZÁLLITÓK

LUDWIG ZWIEBAC K ÉS FIVÉRE

Bécs, VI/2. Mariahilferstrasse III.

A monarchia egyetlen árúháza mely versenyre kiváló árai dacára a legelső KOR földi megrendelést portamentesen szállít.

Megtekintésre érdemes mintagyűjteményeket

kezességrel szolid gyapjú, mosó és selymek imékből kívánatra győn és barmantva. Gyönyörűen illusztrált divatkalogósok.

A KISBIRTOKOSOK ALTAL

sajátkezűleg, a legnagyobb gondnal, angolnyelven és rañas eljárással készített, kitűnő minőségű, vagyoniag szavatolt fajtisza, I-ső rendű miniszteri s okmányrendeletnek minden tekintetben megfelelő

Szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas!

csemege és borfajú szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztának, a legjobbaknak és legmegbízhatóbbaknak bizonyultak!

Minden nagyhangon hirdető, gyárilag füllesztett, reklamizott, előhajtásos oltást messze felülmulnak!

Chassels, muskatlyi és más legkiválóbb csemege fajokból összeválogatott I-ső rendű **Lugasgyűjtemény** ára: (melynek megeredéseért és jóságáért felelősség vállalatik.)

1. Kis összeállítás 15 darab . . . 5 kor. 2. Nagy összeállítás 30 darab . . . 10 kor.

a) BORFAJOK:

b) CSEM GEFAJOK:

Amerikai ripária portális alanyon oltott gyökere-
s fás és zöld oltványok ára tavaszi szállításra:

Arak tavaszi szállításra értendők:

Ezer darab 200 kor.	Ezer darab 220-240 kor.
Száz darab 22 kor.	Száz darab 25-30 kor.
Tíz darab 2 kor.	Tíz darab 3-5 kor.

Hazai szőlőfajok! — Filoxermentes:
SZŐLŐKIRÁLY (Delaware).

A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai direkttermő, melynek 25-26 százalékos cukor és szokatlanul nagy szeszartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni mászláshoz és a madérához, Silányabb kerti vagy homoki borok feljavítására. Gyengébb évbeli termések háziasítására nem lehet eléggé ajánlani. A Delaware francia szigetből 17 évvel ezelőtt követlenül az érmellekre portált ezen perenosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a borok királyának. A jövő szőlőszet kincse. Mindenütt megterem, úgy a homokon, mint kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megforradott, rendkívül (tartós szívós zöldhajtása 1-20. hideget is kibíró) korán érő csemegefaj felhozott előlőveinél fogva, — megérdemli, hogy kertjeinkben, barázdákban, kerítések és házaik fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken — mint

Szőlőlugas tenyésztések

100 darabból álló **lugas gyűjtemény** csomagolva és postára feladva csak 10 korona.

Borkirály! — Mintabor 2 korona. — (Delaware)!

Ripáriaportális telepek! Nagymennyiségű ripária eladás!

Tisztán kezelt valódi érmelleki fajborok! palackokban úgy mint hordókban, kicsinyben és nagyban a legutányosabban beszerezhető s kívánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 korona utánvéttel mellett minta bort küld:

Az Érmelleki Szőlőszeti és Borászati Szakközlöny, mint Országos Hirdetési Kalauz Székelyhid. (Biharmegye).

28-19

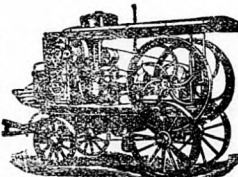
Drezdai Motorgyár R.-T

(ezelőtt Hille) fióktelepe és műhelye

GELLÉRT IGNÁCZ és társa

Budapest, VI., Teréz-körút 41. szám.
Telefon 12-91.

Ájánljuk az elismert legjobb, legökéletesebb, legtartósabb gyártású drezdai benzín-motorokat, lokomobilo-
kat és széngáz-fejlesztős (generátoros) motorokat.

Leggyorsabb teljesí-
64
kötüntetés

Legelőszöb üzem!
8 állami érem!

8000 gép a legtelje-ebb megelégedésre szállítva.

Malomüzemre, darálásra, takarmánykamrákba, tejjgazdaságoknak, favágáshoz, vízeme-
lésre, csépléshez és minden más gazdasági és ipari munkához a legjobb üzemelő.

A drezdai motorok minden versenyvizsgálaton és kiállításon a legelső díjakkal lettek kitüntetve

Kedvező fizetési feltételek!!

Legmesszebb menő jótállás!!

UJ! Budapestien főműhely UJ!
rendeztünk be drezdai műve-
zetővel és szerelővel.